

Sygn. akt VI RCa 293/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny - Rodzinny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Piórkowska
Sędziowie:	SSO Aneta Szwedowska SR del. do SO Wiktor Sienicki
Protokolant:	st. sekr. sądowy Anna Greifenberg - Krupa

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2013 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. M.

przeciwko M. D. , N. M. (1)

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji pozwanej M. D., pozwanej N. M. (1)

od wyroku Sądu Rejonowego w Giżycku

z dnia 28 maja 2013 III RC 274/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób tylko, że w stosunku do

pozwanej N. M. (1) ustaloną tam kwotę obniża do sumy 14.318,04

zł (czternaście tysięcy trzysta osiemnaście złotych 04/100);

II. w pozostałej części apelację oddala;

III. zasądza na rzecz powoda od pozwanej N. M. (1) kwotę 300 zł., a

od pozwanej M. D. kwotę 600 zł. tytułem kosztów

zastępstwa prawnego za II instancję.

Sygn. akt VI RCa 293/13

UZASADNIENIE

Powód J. M. wystąpił z powództwem o częściowe pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, stanowiącego wyrok Sądu Rejonowego w Elku

z dnia 30 maja 2000r wydanego w sprawie RIIC 1283/99, ustalającego jego świadczenia alimentacyjne względem córek N. i M. M. (1), co do świadczeń alimentacyjnych należnych wobec pozwanych od miesiąca maja 2004r. do miesiąca czerwca 2011r.

W uzasadnieniu podał, że wszczęto egzekucję, skierowaną do nieruchomości położonej w G. przy ulicy (...), chcąc uzyskać zaspokojenie zaległych kwot alimentacyjnych względem N. i M. M. (2) opiekujących na kwotę 26.254.19 zł. Zgodnie z powołanym wyrokiem powód winien systematycznie do 10-tego każdego miesiąca przekazywać na rzecz pozwanych N. i M. kwoty po 230 zł na każdą z wymienionych uprawnionych osób. Powód wskazał, że realizował dobrowolnie należne córkom świadczenia alimentacyjne do rąk ich matki –T. M. (1), gdy córki były małoletnie, zaś po uzyskaniu przez nie pełnoletniości, raty alimentacyjne przekazywał nadal do rąk ich matki lub też do rąk własnych pozwanych. Dodatkowo podkreślił, że należności alimentacyjne wynikające z orzeczenia Sądu Rejonowego w Elku przekazywał w jego imieniu także jego brat F. M.. Ostatecznie powód podniósł, że w jego ocenie, w momencie przekazania wniosku egzekucyjnego odnośnie ściągnięcia zaległości alimentacyjnych względem pozwanych, jego faktyczna zaległość alimentacyjna wynosiła 5.389.14 zł., jednakże biorąc pod uwagę wysokość wpłat dokonanych przez jego brata w roku 2005, spłacona została zaległość za rok 2004 oraz uiszczono wymagalne raty bieżące. Zdaniem powoda, w okresie od maja 2004r. do czerwiec 2011r. została na poczet wymagalnych alimentów przekazana do rąk pozwanych z potrąceń z KRUS kwota 30.522zł, F. M. przekazał łącznie 46.946 zł, a zatem łącznie przekazano uprawnionym sumę 77.468 zł, a co za tym idzie po jego stronie nie wystąpiły żadne niedopłaty z tytułu alimentów, a wręcz przeciwnie powstała nadpłata w wysokości 7.268 zł. Powód zakwestionował także dokonane przez organ egzekucyjny wyliczenie zgodnie z którym w chwili przekazania sprawy egzekucyjnej z Kancelarii w O. do Komornika Sądowego w W. zaległość alimentacyjna względem M. M. (2) wynosiła 16.447.95 zł, zaś na rzecz N. M. (1) – kwotę 9.146.24 zł.

Pozwane N. M. (1) i M. D. nie uznały powództwa i wniosły o jego oddalenie.

Zdaniem pozwanych wszystkie czynności egzekucyjne podejmowane przez organy komornicze, mające na celu ściągnięcie świadczeń alimentacyjnych w oparciu o wyrok Sądu Rejonowego w Elku w sprawie R IIIC 1283/99 były podejmowane w sposób prawidłowy i rzetelny, natomiast wyliczenia komornicze zostały dokonane sumiennie, oddają wiernie przebieg przeprowadzonych czynności i uzyskanych w ich wyniku środków finansowych przekazanych na rzecz pozwanych.

N. M. (2) dodatkowo przedstawiła, że należne jej świadczenia alimentacyjne były początkowo - w okresie jej niepełnoletności - płacone do rąk matki T. M. (1), zaś po ukończeniu 18 lat otrzymała do swoich rąk 28 miesięcznych wpłat po 230 zł każda bezpośrednio od powoda oraz 3 przekazy komornicze opiekujące na łączną kwotę 570 zł, co daje w sumie kwotę 6.440 zł, przy czym pozwana nie była w stanie podać precyzyjnie, jaką kwotę świadczeń alimentacyjnych należnych na jej rzecz otrzymała bezpośrednio jej matka T. M. (1).

M. D. wskazała natomiast, że z chwilą uzyskania pełnoletniości otrzymała bezpośrednio od powoda 21 przekazów na łączną kwotę 4.830 złotych, zaś za pośrednictwem komornika kwotę 163 złote.

Sąd Rejonowy w Giżycku wyrokiem dnia 28 maja 2013 roku w sprawie III RC 274/11 pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy stanowiący prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Elku z dnia 30 maja 2000 roku wydany w sprawie RIIC 1283/99 ustalający alimenty po 230 złotych miesięcznie na rzecz N. M. (1) i M. M. (2) na każdą z wymienionych, za okres od maja 2004 roku do czerwca 2011 roku do kwoty 16 388, 04 złotych na rzecz N. M. (1) oraz do kwoty 14 421,04 złotych na rzecz M. D.(poprzednio M.).

W uzasadnieniu podał, że powództwo w ocenie Sądu jest częściowo uzasadnione. Sąd I instancji powołał się na przepis art. 840 §.2 kpc, zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa dochodzić pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości lub części, o ile po powstaniu tego tytułu miało miejsce zdarzenie, w wyniku którego zobowiązanie wygasło lub nie może być egzekwowane.

Sąd Rejonowy podkreślił, że poza sporem jest, iż powód oraz jego brat F. M., w okresie prowadzenia postępowania egzekucyjnego uiszczali znaczne kwoty do rąk matki wierzycielek T. M. (1) jako ich ustawowego przedstawiciela, bezpośrednio do rąk wierzycielek zwłaszcza po uzyskaniu przez nie pełnoletniości lub bezpośrednio organowi egzekucyjnemu. Nie budzi także wątpliwości, że w dacie przekazania sprawy egzekucyjnej do dalszego prowadzenia Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Giżycku, Kancelaria (...) w W. postanowieniem z dnia 4 stycznia 2011 roku przez Komornika w O. wykazano, że po stronie powoda istnieje znaczne zadłużenie względem obu pozwanych dotyczące na rzecz M. M. (2) kwoty 16.215,12 złotych, na rzecz N. M. (1) kwoty 8.913,41 złotych, oraz na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwoty 34.743,74 złotych.

W ocenie Sądu pozbawianie wykonalności orzeczenia alimentacyjnego, a tym samym uznanie, iż powód sam wypełniał ciężący na nim obowiązek alimentacyjny, w sytuacji stwierdzonego zadłużenia alimentacyjnego za dochodzony pozwem okres byłoby wzajemnie wykluczającym się i nie do pogodzenia z zasadami logicznego rozumowania. W ocenie Sądu I instancji, zostało ponad wszelką wątpliwość ustalone, że powód oraz jego brat realizowali obowiązek alimentacyjny względem pozwanych, co winno znaleźć swe odzwierciedlenie w treści orzeczenia.

Jednocześnie też Sąd przyjął, że alimenty płacone na rzecz wierzycielek po uzyskaniu przez nie pełnoletniości do rąk ich matki T. M. (2), bądź na jej adres należy uznać jako realizację wobec nich obowiązku alimentacyjnego.

Sąd I instancji doszedł zatem do wniosku, iż tytuł wykonawczy winien być pozbawiony wykonalności, jednak nie w rozumieniu czasowym lecz kwotowym tj. do takiej wysokości, w jakiej strona powodowa spełniła świadczenia alimentacyjne. Tym samym, Sąd Rejonowy opierając się na dokonanych wyliczeniach biegłego do spraw rachunkowości, pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w kwocie 16.388,04 zł wobec N. M. (1) oraz do kwoty 14.421,04 zł wobec M. D..

Apelację o powyższego wyroku wniosły obie pozwane.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciły naruszenie przepisów prawa przez dokonanie ustaleń niezgodnych ze stanem faktycznym sprawy, żądając zmiany zaskarżonego orzeczenia i przyjęcie w miejsce błędnie ustalonych kwot zaspokojenia pozwanych N. M. (1) z kwoty 16 388, 04 złotych na kwotę 11 200 złotych oraz M. D. (wcześniej M.) z kwoty 14 421,04 złotych na kwotę 7 063 złotych.

W pisemnych motywach środka odwoławczego podniosły, że Sąd wydając wyrok wziął po uwagę inny okres rozliczeń do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, niż wskazany w rozstrzygnięciu, a mianowicie przyjęty w wyliczeniach biegłego tj. od 21 października 2004 roku do dnia 31 stycznia 2013 roku, co bezpośrednio skutkowało bezpodstawnym uwzględnieniem wyższej kwoty zaspokojenia po stronie N. M. (1) przez zaliczenie wpłat w łącznej wysokości 2070 złotych dokonanych przez powoda w 2012 roku nie objętym żądaniem pozwu.

Pozwane zakwestionowały również wysokość przekazanych przez powoda wpłat, które dokonywane były do rąk ich matki, zarówno przez samego powoda, jak i przez jego brata. Podniosły, że biegły w wydanej opinii, dowolnie dzielił wszelkie wpłaty dokonane przez stronę przeciwną, nie biorąc pod uwagę uzyskania przez pozwane pełnoletniości, a co za tym idzie, wpłaty dokonane po tym okresie do rąk ich matki, stanowiąc mogą jedynie rozliczenia finansowe pomiędzy powodem a matką pozwanych, wynikające z odrębnych tytułów i nie mogą być zaliczane na poczet zobowiązań na rzecz pozwanych.

Powód w odpowiedzi na apelację pozwanych wniosł o jej oddalenie jako bezzasadnej, argumentując to słusznością rozstrzygnięcia dokonanego przez Sąd Rejonowy.

Podał, że pozwane pomimo ukończenia 18 roku życia, nie składały zastrzeżeń co do sposobu przekazywania im przez powoda świadczeń, ani nie żądały przekazywania tych środków do ich rąk, tym bardziej jeśli się uwzględni, że pozwane nie podały innego adresu do doręczeń. Dodatkowo zaakcentował swoją trudną sytuację materialną, która powoduje, że ma on znacznie ograniczone możliwości finansowe. Zdaniem powoda żądanie pozwanych o obniżenie zakresu spełnionego świadczenia pieniężnego jest zbyt daleko idące i służy jedynie do nadużycia z ich strony prawa, tym bardziej, że ze wskazywanego świadczenia one same skorzystały.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje pozwanych są częściowo zasadne i zasługują na częściowe uwzględnienie.

Sąd I instancji na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego prawidłowo ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie, a zajęte stanowisko w przekonujący sposób uzasadnił w pisemnych motywach orzeczenia.

Argumentacja zawarta w pisemnych motywach uzasadnienia apelacji, poza zarzutem uwzględnienia wpłat dokonanych przez powoda w 2012 roku na poczet spełnionego świadczenia wobec N. M. (1), nie może spowodować odmiennej oceny zebranego materiału dowodowego, gdyż Sąd Rejonowy wydając zaskarżone orzeczenie, uwzględnił wszystkie okoliczności sprawy.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego dotyczące pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego stanowiącego prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Elku w sprawie RIIIC 1283/99 ustalającego alimenty na rzecz N. M. (1) oraz M. D. (wcześniej M.) obejmowało okres od maja 2004 roku do czerwca 2011 roku.

Sąd Rejonowy wydając zaskarżony wyrok, posiłkował się wnioskami wypływającymi z opinii biegłego z zakresu rachunkowości, powołanego na potrzeby niniejszego postępowania. Wbrew zarzutom pozwanych, biegły w sposób nie budzący wątpliwości dokonał analizy dowodów zebranych w ramach postępowania dowodowego na okoliczność wpłat dokonanych przez powoda na rzecz pozwanych, zarówno co do ich wysokości, jak też czasookresu, w jakim tego dokonywał. Wnioski zawarte w tej opinii zostały podtrzymane przez biegłego w wydanej przez niego opinii uzupełniającej, jak też w zeznaniach złożonych przed Sądem Rejonowym.

Sąd Okręgowy w pełni podziela te wnioski a dokonując ponownej analizy i oceny zgromadzonego materiału, nie znajduje podstaw do ich kwestionowania.

Bezspornym jest, że niniejsza sprawa jest znacznie skomplikowana, bowiem wpłaty na poczet alimentów na rzecz pozwanych dokonywane były zarówno przez powoda jak i jego brata, uiszczano je bądź do rąk matki wierzycielek lub do ich rąk, jak też pochodziły z wpłat dokonywanych na konto organu egzekucyjnego oraz z potrąceń czynionych przez Komornika z renty powoda z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przy czym rozliczenia powoda dotyczyły w tym okresie również zobowiązań na rzecz siostry pozwanych M. M. (4) i matki pozwanych T. M. (1) z innych tytułów wykonawczych.

Tym niemniej w ocenie Sądu Okręgowego rozliczenia wpłat dokonywanych przez powoda na rzecz pozwanych, zawarte w opiniach biegłego, są prawidłowe i nie zawierają jakichkolwiek wewnętrznych sprzeczności.

Sąd Okręgowy, w ślad za Sądem Rejonowym, również uznał, że w okresie po uzyskaniu pełnoletniości przez obie pozwane, alimenty przekazywane na ich rzecz przez powoda, który kierował je na adres ich matki, winne być także uznane jako kwoty otrzymane przez pozwane w ramach realizacji obowiązku alimentacyjnego powoda, tym bardziej jeśli się uwzględni, że same pozwane przyznały w czasie rozprawy, iż pieniądze te ich matka preadresowywała i przekazywała do ich dyspozycji.

Zaskarżony wyrok wymagał jedynie korekty w zakresie przyjętej wysokości spełnienia świadczenia alimentacyjnego na rzecz N. M. (1).

Bezspornym jest w oparciu o wyliczenia biegłego jak i pozwanych, że w 2012 roku powód dokonał na rzecz pozwanej N. M. (1) wpłat tytułem alimentów na łączną kwotę 2070 złotych. Żądanie powoda będące przedmiotem procesu obejmowało natomiast okres od miesiąca maja 2004 roku do miesiąca czerwca 2011 roku i ten przedział czasowy został przyjęty w rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego przy ustaleniu kwotowego spełnienia świadczenia. W tej sytuacji w ocenie Sądu Okręgowego przyjęta przez Sąd I instancji wartość spełnionego świadczenia alimentacyjnego na rzecz pozwanej N. M. (1) powinna zostać pomniejszona o kwotę alimentów wyegzekwowanych w 2012 roku jako nie objęta żądaniem powoda.

W związku z powyższym na zasadzie art. 386 § 1 kpc, w punkcie I wyroku, zmieniono zaskarżony wyrok i obniżono ustaloną kwotę na rzecz pozwanej N. M. (1) do sumy 14 318, 04 złotych.

Uznając natomiast orzeczenie Sądu Rejonowego w pozostałym zakresie, za w pełni prawidłowe, Sąd Okręgowy w punkcie II wyroku, na podstawie art. 385 kpc, oddalił apelację w pozostałej części.

W punkcie III wyroku orzeczono o kosztach na podstawie art. 102 kpc.